

ARVIOINTIKERTOMUS 2017

Leppävirran kunta
Tarkastuslautakunta 5.6.2018

ARVIOINTIKERTOMUS 2017

Puheenjohtajan katsaus

Aloitimme uusien jäsenien kanssa arviointityön syksyllä 2017. Arviontyöstä ja sen tuloksena syntyvästä arviointikertomuksesta tulee tulla tavoitteensa saavuttava ja tekijöidensä näköinen

Tavoitteena on ollut säilyttää keskusteleva ja osallistuva tarkastuslautakunnan työskentelykulttuuri edellisen tarkastuslautakunnan ”perintöä” kunnioittaen. Vastuunalaisen tilintarkastajan vaihtuminen, lautakunnan jäsenistön uudistuminen, ja toimikauden alkaminen kesken arviointivuotta asettaa kuitenkin oman haasteensa. Kykenevällä ja osaavalla kokoonpanolla lähdimme työtä tekemään. Tuoreelle kokoonpanolle erityistä tukea antaa osaava tilintarkastaja, jäsenten yhteistyöhalu ja tahto toimia. Lisäksi pitää erikseen mainita vuosien mittaan paljon parantunut ja selkeä toimintakertomus, jonka perusteella on hyvä tehdä riittävä arviointikertomus.

Tämänvuotinen kertomus tulee olemaan ulkoisista tekijöistäkin johtuen suppeampi kuin muutamat aiemmat tarkastuskertomukset. Esimerkiksi aiemman tarkastuslautakunnan ansiokasta työtä emme voi täysin hyödyntää tämänkertaisessa arviointikertomuksessa. Etsimme kuitenkin oman polkumme työmme tekemiseen tulevien vuosien aikana.

Leppävirran kuntaa on viety eteenpäin johdonmukaisesti ja pienten turbulenssienkin keskeltä työtä jatkaen. Uskon että kuntalaiva sote-haasteiden tuoman epävarmuuden ja suurtenkin investointien jälkeen jatkaa kulkuaan eteenpäin.

Kiitokset aiemmalle tarkastuslautakunnalle sekä edelliselle tilintarkastajalle Pentti Tanskaselle joiden toiminnasta saimme hyvät eväät jatkaa työtä.

Leppävirta 5.6.2018

Heikki Ropponen

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Kuntalain 121 § velvoittamana tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan hallinnon ja talouden tarkastamisen ja arvioinnin järjestämisestä. Peruskivenä arvioinnille on valtuustotason sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointi. Lisäksi lautakunta arvioi tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tilaa kunnassa tilikaudella. Lautakunnan suorittama arviointi on

jälkikäteisarviointia ja sen tulee perustua asiakirjoihin, havaintoihin ja esimerkiksi kuulemisten ja haastattelujen tuloksiin.

Tarkastustyö suoritetaan lautakunnan yhteistyönä tilintarkastajan tukemana. Tarkastustyön suorittamiseksi ja helpottamiseksi lautakunta on jakanut tarkastuksen valmistelutyön päävastuualueet jäsenilleen

Lautakunnan jäsenten vastuualueet toimikauden aikana:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanhallitus ja valtuusto	Kaikki jäsenet
Sosiaali- ja terveyslautakunta	Henna Pitkänen
Sivistyslautakunta	Timo Konttinen
Tekninen lautakunta	Marja-Leena Markkanen
Elinkeino- ja investoimikunta ja Investoinnit	Pekka Leskinen
Kuntakonserni ja ylikunnalliset	Kaikki

Kuluvan toimintakauden aikana lautakunnan tulee huolehtia sidonnaisuusilmoitusten hoitamisesta ja kuntakonsernin asema korostuu arviointityössä. Elinkeino- ja investoimikunnan työ on arvioitu kunnan kannalta merkittäväksi, joten sen toimintaa seurataan erikseen.

Aiempaan lautakuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt (toimikausi 31.5.2017 saakka)

Jäsen	Varajäsen
Riitta Räisänen pj	Sari Aimasmäki
Pirjo Korhonen vpj	Heikki Kilpeläinen
Silja Miettinen	Mervi Laatikainen
Raimo Pitkänen	Erkki Paasisalo
Heikki Ropponen	Antero Vehviläinen
Tuomo Räisänen	Raimo Ollikainen
Reijo Sikanen	Hannu Suhonen

Nykyisen lautakunnan kokoonpano

Jäsen	Varajäsen
Heikki Ropponen pj	Reijo Ollikainen
Timo Konttinen vpj	Päivi Räisänen
Pekka Leskinen	Eki Kaulamo

Marja-Leena Markkanen

Pertti Hyvärinen

Henna Pitkänen

Raili Miettinen

BDO Auditor Oy JHT, HT Tilintarkastaja Lilja Koskelo, ja avustava tarkastaja Eija Susitaival.
Lautakunta kokoontui 2017 arviointikertomusta varten 5 kertaa.

Konsernivalvonnan korostumisen takia on kuultu Leppävirran kiinteistö Oy toimitusjohtaja Mika Nupposta ja Leppäkerttu Oy:n toimitusjohtaja Esa Salmenheimoa toimikauden alussa. Kunnankamreeri Sirpa Voutilainen kertoi taloustilanteesta ja avasi investointisuunnitelmia. Investointien osalta tutustuttiin ala-asteen rakennustyömaahan urakoitsijan opastuksella.

Aiempien vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteitten arviointi

Aiempien vuosien arviointien esille nostamat asiat ja niiden johdosta tehdyt selvitykset/
toimenpiteet

Havainto	Toimenpide-esitys	Vastaus toimenpide-esitykseen	Toteuman arviointi 2017
Perusturvalautakunta/ Liikuntapalvelut 2015	Seniorikortin vaikuttavuuden selvittäminen Onko vaikutusta ikäihmisten hyvinvointiin	Vaikutuksen selvittäminen kesken	Esitetään toteutettavaksi kyselyn avulla
Tase – Ja talousarviokirja	Toimielimen, tulosalueen vastaavan tms. nimitieto esille		
Henkilöstöpäällikkö ja toimialojen esimiehet	Sairaslomien seuranta, huomiot ajoissa jos ongelma		
Tekninen osasto ja muut toimialat	Hankinnoissa enemmän mahdollisuuksia leppävirtalaisille yrityksille osallistumiseen		
	Kunnantalon kuntoisuustarkastus julkisivun kunnostus. taajama -alueen siistiminen		

Epätavallinen vaalikausi on vaikuttanut edellisessä arviointikertomuksessa mainittuihin selvityspyyntöihin ja suosituksiin reagoimiseen.

Tilintarkastus

Kunnan tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan ja tilintarkastussuunnitelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on arvioinnissaan käsitellyt tilintarkastajan tekemän yhteenvetoraportin, henkilöstökertomuksen ja perehtynyt riskienhallinnan käytänteisiin.

Strategian toimeenpano ja toteutuminen

Kuntastrategia 2013-31.5 2017 on uudistettu. Yleisiä havaintoja vanhan kuntastrategian toteutumisesta Päästrategian tasolla

1 Leppävirta on itsenäinen Kuopion kaupunkiseudun kunta, joka toimii yhteistyössä talousalueensa kuntien kanssa

*Kunta on itsenäinen, erillistä Kuopion kaupunkiseudun vaikutusta ei havaittavissa, yhteistyö naapurikuntien kanssa toimivaa ja tarpeellisella tasolla

2. Leppävirta tarjoaa kehittyvän toimintaympäristön yrityksille ja vetovoimaiset työllistymisen ja asumisen mahdollisuudet

*Maapoliittisen ohjelman päivitys tarjoaa lisää vetovoimaisia asumisen mahdollisuuksia, kaavoitus ajan tasalla. Tonttitarjontaa on tulijoille ja teollisuustontteja/ tiloja yrityksille. Elinkeinotoimistolla mahdollisuudet ja resurssit kuntaan sijoittuvien ja siellä jo toimivien yritysten tukemiseen.

3.Kunnassa edistetään kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallistumisen sekä omatoimisuuden mahdollisuuksia.

*Perusrakenteeltaan hyvin hoidetussa ja terveessä kunnassa (kuten Leppävirta) edellä mainittujen asioiden tukeminen on mahdollista.

4. Kunta panostaa liikuntamahdollisuuksiin , hyvinvointimatkailuun ja terveyden edistämiseen.

* Toteutuneet Vokkolan alueen ja muiden liikuntapaikkojen ylläpito- ja kehitystoimet antavat mahdollisuuden kaikkien kuntalaisten liikuntamahdollisuuksiin ja siten terveyden edistämiseen. Hyvinvointimatkailun edistäminen esim. Kiipeilypuisto ja Ice Cave ympäristö sijoitettuna hyvinvointipalvelualueen vetonaulaksi.

Terveyden edistämisen toimenpiteiksi voidaan nostaa esille ongelmakiinteistöjen korjaus, purku ja uusien rakentaminen (Päiväkotirakennukset , Koulurakennus)

Uuden kuntastrategian toteutumisen arviointiin aikajänne on vielä liian lyhyt.

Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen yhteyteen on otettu myös sanallinen indikaattori toimintakertomuksessa esitettyjen tavoitteiden raportoinnin tasosta ja laajuudesta (valtuustotasolla sitovat)

Nykymuotoinen toimintakertomus antaa pääsääntöisesti yksityiskohtaiset ja erittäin selkeät tiedot toteutumisesta.

Taloudellisten tavoitteiden arviointi

Yleistä

Leppävirran kunnan talous on ollut ylijäämäinen viime vuosina. Kuluneena vuonna vuosikate oli 4,8 milj. euroa (4,4 milj. euroa v. 2016) ja tulos poistojen jälkeen 4.651 euroa (9.481 euroa vuonna 2016). Ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 137.416 euroa vuonna 2017 (92.889 euroa v. 2016). Kunnan verotulot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 82.515 euroa ja vähenivät edellisestä vuodesta 0,033 %. Valtionosuudet vähenivät edelliseen vuoteen nähden 3,3 % ja alittuivat talousarvioon nähden 116.106 euroa.

Terveessä kuntataloudessa vuosikatteen tulee olla suurempi kuin poistot. Viime vuosina vuosikate on ylittänyt hieman poistot, mutta liikkumavaraa ei ole ollut paljon. Taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Investoinnit

Leppävirran kunnan nettoinvestoinnit vuonna 2017 olivat 8.505.629 euroa (edellisenä vuonna 2.805.500 euroa). Investointien määrä oli huomattavasti suurempi kuin edellisenä vuonna. Suurin investointi oli Virrankodin rakentaminen 5.946 milj. euroa. Leppäkertun koulun rakentamiskustannuksista investointeihin sisältyy vain suunnittelumääräraha 478.000 euroa, koska koulu rakennettiin leasing-rahoituksella. Koulun omistaa rahoittaja Kuntarahoitus Oy ja kunta vuokraa koulun 25-vuotisella vuokrasopimuksella.

Lainat ja omavaraisuus

Kuluneen vuoden lopussa lainaa oli 14,6 milj. euroa (12,8 milj. euroa edellisenä vuonna). Alhaisen korkotason vuoksi lainanhoitokulut ovat olleet alhaiset. Korkotason nousu yhdellä prosentilla tarkoittaisi n. 147.000 euron menolisyistä/vuosi.

Lainaa on nyt 821 euroa/as (676 euroa/as edellisenä vuonna), joka on alle Pohjois-Savon keskiarvon (2.826 euroa/asukas).

Omavaraisuusaste kunnassa oli 77,6 % (79,8 %). Pohjois-Savon kuntien keskiarvo oli 55,3 %.

Kassan riittävyys on ollut vuonna 2017 yhteensä 24 päivää kun se on ollut edellisenä vuonna 36 päivää.

KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Konsernin lainankanta on 3.645 euroa/asukas (3.560 euroa/asukas edellisenä vuonna). Pohjois-Savon kunnissa lainakanta konsernissa on ollut 7.042 euroa/asukas. Konsernin omavaraisuusaste oli 49,5 % (49,9 % vuonna 2016) ja Pohjois-Savon kuntakonserneissa keskimäärin 33,0 % eli toistaiseksi konsernin omavaraisuusaste on parempi verrattuna Pohjois-Savon kuntiin keskimäärin.

Konsernin omavaraisuus on huomattavasti peruskuntaa heikompi ja uuden kuntalain myötä konsernin merkitys on kasvanut talouden tarkastelussa.

Kunnanhallitus ja valtuusto

Raportoinnissa lähes kaikkiin tavoitteisiin oli kirjattu toiminnan tuloksellisuus. Tavoitteiden toteuma oli hyvällä tasolla. Budjetoidussa talousarviossa pysyttiin.

Plussaa: Henkilöstökertomuksesta löytyvät positiiviset signaalit (mm. sairauspoissaolojen väheneminen, kehityskeskustelujen tavoitteen täytyminen) toiminnan paranemisesta.

Miinusta. Lautakuntatasolle tulee viedä arviointikertomuksessa esille tuotuja suosituksia tai kehotuksia

Perusturvalautakunta

Toimintakertomuksessa tavoitteisiin kirjatuiissa toiminnan tuloksellisuuden raportoinnissa oli parannettavaa. Raportoitujen tavoitteiden toteuma oli hyvällä tasolla. Budjetin alittui, vaikkakin sosiaali- ja perhetyön osuudessa oli määrärahaylitystä johtuen ostopalvelutoiminnan lisääntymisestä.

Plussaa: Terveysthuollon järjestämisessä ei puutteita. Kysterin kustannukset Leppävirralla alhaisimmat Kysterikunnista per asukas. Saattaa olla signaali ennaltaehkäisevien toimien hyvästä tasosta. Kotihoidon asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmien päivitys on aloitettu.

Miinusta: Kunnassa ei pystytä nykyiselläkään vastaamaan vanhusten palveluasumisen kysyntään. Samoin palvelusetelien määrän riittävyys on em. asiassa kyseenalaista. Kotihoidon henkilömitoituksen pienuus saattaa vaikuttaa henkilöstön jaksamiseen, työvoiman saatavuuteen ja siten toiminnan tuloksellisuuteen.

Valmistuvat hankkeetkaan eivät todennäköisesti riitä edellämainitun ongelman poistamiseen.

Perusturvalautakunnan vastualueella monet suoritteet joudutaan hoitamaan lakisääteisesti, ja esimerkiksi ostopalvelut toteutetaan toteuttamistarpeen mukaisesti. Ennakkoarviointi näiltä osin vaikeaa.

Sivistyslautakunta

Toteumaraportointi hyvällä tasolla, samoin toteuman taso. Talousarviossa pysyttiin.

Plussaa: Vapaan sivistystyön (Kansalaisopisto) tarjonta on saatu säilytettyä. Kirjastotoimi ajan hermolla muuttuvassa käyttäjäympäristössä.

Miinusta: Opetussuunnitelmakäyttöön kuuluvia (toimivien kyläkoulujen yhteydessä olevat) liikuntapaikkoja rahoitetaan osittain kulttuuri ja vapaa-aikalautakunnan menoraamista. Tämä aiheuttaa eriarvoistumista kunnassa.

Lautakunta seuraa koulukydytysten toimivuutta jatkossa

Tekninen lautakunta

Toteumien esittäminen toimintakertomuksessa kattavaa, selkeää ja tapahtumien kulusta riittävät tiedot antavaa. Toteuma muutosten jälkeen hyvällä tasolla. Ateria- ja siivouspalveluiden osalta toiminta on lähtenyt lupaavasti käyntiin.

Plussaa: Vesihuoltolaitos kantaa itsensä, eli tulosyksikön tilinpäätös positiivinen. Kaavoituksen toteutumisessa positiivisia signaaleja. Tarpeettomien kiinteistöjen myynti ja purkaminen.

Miinusta: Määrärahasiirtoja sisäisesti ja lisärahoituksen tarvetta. Hankintakokonaisuudet suuria. Tonttimarkkinointia kehitettävä.

Valtuuston ja siten kuntalaisten tahdon mukaisten toimenpiteiden aloittaminenkaan Juottorannan asiassa epäilyttää laajasti. Teknisen toimenhenkilöresurssien huomioiminen ja hiljaisen tiedon siirto (suorittava porras ja rakennusvalvonta).

Elinkeinotoimi ja investoinnit

Toteumien esittäminen toimintakertomuksessa riittävällä tasolla. Elinkeinotoimikunnan toiminnan tuloksellisuuden arviointi aikaista tässä vaiheessa.

Plussaa:: Investointihankkeet edenneet suunnitellusti. Työllisyys kunnassa kehittynyt edelleen positiivisesti. Alueellisiin ja kunnan itse hallinnoimien kehittämishankkeisiin osallistuminen ollut aktiivista. Vetovoimaisten tapahtumien rakentaminen positiivisella alulla.(Esim Ice Cave, teematapahtumat)

Miinusta: Investoinneissa lisämäärärahaa myönnetty ja siirtoja tehty, mikä voi olla indikaattori heikosta valmistelutyöstä. Toisaalta ne ovat myös osoitus priorisointikyvystä ja joustavuudesta.

Toimintamenot elinkeinotoimessa alittuivat, joka näyttäytyy positiivisena taloudellisena tuloksena. Toisaalta herättää kysymyksen resurssien maksimaalisesta käytöstä ja kohdentamisesta elinkeinotoiminnan valmiuksien parantamiseen

Investointien toteuttaminen rohkeasti kertoo kunnan tavoitteista laadukkaiden palveluiden tuottamisessa.

Kuntakonserni ja ylikunnalliset toiminnot

Toteumien esittäminen riittävällä tasolla. Kiinteistö Oy ja Leppäkerttu toteuttaneet kiitettävästi toiminta-ajatustaan. Keski-Savon ympäristölautakunta pysynyt budjetissa.

Plussaa: Ylikunnallinen yhteistyö toiminut pääsääntöisesti kiitettävällä tasolla.

Miinusta: Vastuukysymysten selvittäminen ympäristölautakunnan asioissa isäntäkunnan osalta auki.

Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän alasajo. Toiminta siirtynyt ESSotelle, kuntayhtymän alasajo kesken

Yhteenvetoarviointi

Arvioinnissa tulee korostumaan jatkossa kokonaisvastuiden tarkastelu ,sisältäen rahoitussopimukset ja leasingvastuut.

Tarkastuslautakunta huomioi erikseen seuraavat asiat.

- tarkastuslautakunnan suositusten ja huomioiden vieminen lautakunnille
- Investoinneissa ja teknisessä toimessa lisämäärärahat ja määrärahasiirrot
- Kotihoidon henkilöstöjärjestelyjen vaikuttavuuden arvioinnin ja seurannan aloittaminen
- Koulutoimen opetussuunnitelman mukaisten liikuntapaikkamenojen rahoitusjärjestelyt vapaa-aikatoimen ydintoimintoja mahdollisesti heikentäen

Tarkastuslautakunnan toteamuksena on. Leppävirran kunnan taloutta ja toimintoja on ohjattu ja johdettu kuntastrategian linjausten mukaisesti ja valtuustotasolla sitovat tavoitteet suurelta osin toteutuen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutettu pääsääntöisesti kiitettävästi.

Tilintarkastajan kertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2017 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä ansiokkaasta työstä.

Leppävirralla 5.6.2018

Heikki Ropponen pj.

Timo Konttinen Vpj

Pekka Leskinen

Marja-Leena Markkanen

Henna Pitkänen